

La semicentenarul Liceului nr. 2

Actul de naștere al unei scoli este totdeauna un document emoționant. Cind Consiliul Dirigent al Transilvaniei hotără în 1919 înființarea Liceului de fete din Arad, faptul depășea semnificația obișnuită a unui asemenei eveniment, dobândind importanță istorică. Prin apariția sa, alături de aceea a altor licee din orașele din vestul țării, se înțelegeau aspirațiile spre cultură ale românilor din Transilvania, atât vreme împiedică să se affirme. Năzüntele erau foarte vechi și o primă victorie mai de seamă s-a reținut prin deschiderea în 1812 a Preparandei cu limba de predare română Perfect conștiinții de rolul covîrșitor cel are școala în destinul unui popor ce vrea să fie liber, suveran și să urmeze calea civilizației, conducătorii ardeleni ai Unirii și au îndreptat atenția și spre problemele instrucției publice. Vorbeste de la sine în acest sens faptul că la numai o zi după adunarea de la Alba Iulia, s-a întrunit Conferința profesorilor de la școlile secundare din Transilvania, care a subliniat răspicat nevoie imperioasă dezvoltării învățământului liceal pentru tineretul român din Transilvania. Sub conducere a dascălului și omului politic arădean, Vasile Goldis, s-a trecut la înființarea ideală. Rind pe rind s-au deschis în orașele apusene ale României portile unor licee ce aveau să devină izvoare ale științei și culturii. Printre acestea s-a numărat și Li-

„Mercur” și-a desemnat alesul

Duminică, 15 februarie, dimineață. Timp de cîteva ore, saloul restaurantului „Mureș” și-a schimbat destinația: i- obișnuită, adăpostind un pasager concurs 13 tineri din unitățile comerciale ale Aradului — O.C.L., „Alimentara”, „Producă industrială” și TAPL — să veni să-și confrunte pregătirea, încercind să incline, fiecare în favoarea sa, balanța aprecierii. De fapt „bătălia” pentru puncte, până în loc să mai bun, începusă din ajun, cind fiecare la locul său de muncă a trecut prin examenul probelor practice. O primă constatăre: diferența între concurenți era minima. De unde și concluzia, îmbucurătoare de înjur, că fiecare din cei 13 astăzi bine practice meseria de comertant, și cunoște regulile și ceea ce e mai important, le respectă în activitatea-rii diurnă.

Se stabilește ordinea răspunsurilor, apoi se dă startul. O urmărită, cu interes sporit, pe cea de două concurenți, Florica Suciu de la O.C.L. „Alimentara”. La locul său de muncă — magazinul nr. 130 „Central” intrunse cel mai bun punctaj la proba practică. Dar la teorie? La fiecare din serile celor trei întrebări, răspunsul vine prompt și competență. Rezultat: 197 puncte, numai cu 3 mai puțin ca maximum posibil. Au mai urmat cu toții elevii tărăi, și se bucură de aceste înnoiri.

Festivitatea semicentenarului, care vor avea loc la sfîrșitul acestelui săptămîni, constituie un prilej deosebit ce va strîngi laolaltă foșii și actuali profesori, elevi ai școlii. Vor fi cesauri solenne de revedere, de bucurie și emoție, vor fi cesauri de rememorare a unui trecut ce se impune ca o splendidă tradiție. Această tradiție ca și condițiile create astăzi de statul nostru cadrelor didactice și elevilor să fie un îndemn pentru și mai frumosene proiecte și împliniri în viitor.

11 concurenți, au dat fiecare răspunsuri bune, dar nu au putut-o depăși. „Mercur” își desemnase alesul în persoana celui mai bun dintre ei buni, astăzi aici la fază confruntări finale a concursului (pe plan local vorbind, deoarece fiind generalizat, concursul va avea și o

Epilog la concursul tinerilor din comert

finală pe teră). Alesul, sau mai bine spus, aleasă, este Florica Suciu. Pe locurile următoare — Iuliana Brad (tot de la O.C.L. „Alimentara”) și Nicolae Ples, de la O.C.L. „Producă industrială” (magazinul Universal).

Toți concurenții s-au dovedit să fie bine pregătiți. Concursul, ca și oricare altul, a trebuit să stabilească o ierarhie. Cîștigătorii nu sunt însă numai cei care au fost recompensati pentru strădățile lor cu frumoase premii. Sunt infinit mulți. Si toți ceilalți participanți — în toate fazele concursului — care și-au cîștigat un plus de cunoștințe adăugînd meseriei lor noi valențe, dar mai ales au cîștigat cumpără-

tordi. De ce? Ne răspunde tov. Ludovic Barabas, de la Comitetul județean Arad al U.T.C. „Concursul a fost organizat pentru a contribui la perfecționarea pregătirii profesionale a tinerilor din comert. Din această perfecționare au de cîștigat în primul rînd cumpărătorii, care vor fi mai bine serviti, așa cum e cer regulele omului comert modern. Însuși faptul că acest concurs a fost generalizat pe teră reflectă aprecierea de care s-a bucurat”.

Nu ne rămîne decât să adăugăm felicitările noastre concurenților, cîștigătorilor și să ne exprimăm speranța că roadele concursului le vom simți în... magazine!

A. DARIÉ

O „proptea” invizibilă

(Urmare din pag. 1-a)

pletate de revizia contabilă și astfel s-a creat dosarul penal nr. 85 din 1969, pentru a fi trimis instanței. La 10 ianuarie a.c., consiliul de conducere al cooperativelor, prin adresa nr. 80, ne întrebă care e situația numitei Maria Reider, dacă mai poate sau nu definde această funcție. Legea spune că cei aflați în curs de urmărire penală nu pot fi angajați sau menținuți în funcții de răspundere Asta o stie prea bine conducerea cooperativelor. Cu toate acestea, respectiva și menținută în funcție, ba mai mult se preconizează să fie trecută la nouă laborator, peste voia conducătorilor cooperativelor, ca urmare a unei „vi-

zite” pe care soțul ei a făcut-o timp de două zile la U.J.C.C. Arad. Toți lucrătorii cooperativelor sunt indignați de acest fapt. La una din întrebările lor recente, mai mulți au pus întrebarea firească: „de ce e lăsat lupu în stîna?”. La protestul lucrătorilor cîștini, Maria Reider afirmă că are „propte”, că avind bani și dreapta. A găsit în probabil pe cineva care o susține, o „proptea” invizibilă, deocamdată, dar care să intenționeze să va fi înălțată. Înțeles că să intenționeze să creare a vadu-l pentru infractori. Opinia publică trebuie să acționeze pentru a include toate portile celor care se înfruntă din avutul obștesc.

Foto: F. KELEN

Stimă binemeritată

(Urmare din pag. 1-a)

Iată de luna reușește să obțină o productivitate cu 25-30 la sută mai mare decât cea planificată. — Acum executăm o comandă de coșuri din nulele de răchită pentru R.F. a Germaniei — ne informă tovarășul Biro. Preocuparea de bază în aceste zile este tocmai realizarea unei calități superioare la aceste produse. De aceea, și de zi, pe lîngă sarcinile de plan ce le revin, ţejele de ecipă își găsesc suficient timp pentru a și ajuta tovarășele de muncă în realizarea obiectivului propus, cîștigîndu-le astfel încredere și atită. Doar săi de vorbă eu oricare, cînvîntele de laudă și recunoștință primează în caracterizarea celor două ţeje de ecipă.

— Adesea și — spunea tov. Brindza — că oile două muncitoare

re de care am vorbit au și stiu întotdeauna cum să se apropie de oameni, cum să le însușească încrederea că toate greutățile (așa cum a fost și reproșarea secției) pot fi depășite prin eficiență comună. Dar aș mai vrea să notafă că stima de care se bucură ele se datorează și modestie, felul lor de a fi față de tovarășele lor de muncă — apropriate, sincere — chiar și după ce au părăsit întreprinderea,

*

Îată-ne, astăzi, în fața portretului a două harnice muncitoare, în fața portretului a două femei din sutele și mille care trăiesc și munesc pe meleagurile județului nostru. Portretul l-am „creionat” tovarășii lor de muncă, căr care le au cunoșut și le cunosc mai bine. Nouă nu ne rămîne decât să subsemtem.

PROPAGANDĂ DE PARTID

(Urmare din pag. 1-a)

(dăci putem vorbi de control) și uneori incompetent din partea unor organizații de partid, nu se pregătesc toatele, folosind în activitatea lor metode pernicioase, scăldătoare, adresă formale. Așa, de exemplu, propagandistul Mihai Bulzan de la organizația de bază „Ardeleană”, expunând locuția „Despre creșterea rolului conducătorului al partidului în etapa actuală”, folosind unele noțiuni vechi, a înștiat îndeosebi asupra activității partidului din perioada ilegalității și din primii ani de după cucerirea puterii, fără a sublinia condițiile obiective, carinile majore care determină creșterea rolului conducătorului al partidului în etapa actuală. La Uzina de strunguri, propagandistul Gheorghe Mînerle de la cercul de studiere a Statutului P.C.R. a prezentat în fața cursanților insuflații preciză, fapt pentru care a fost nevoie de a se comasă cursanții la lecția respectivă la cercul de același profil condus de tov. Andrei Tibă care a predat o lecție bine pregătită și instructivă.

Defilelențele semnalează, că și altă se datorează în mare parte faptului că unele organizații de partid nu acordă atenția cuvenită conducerii propagandei, nu contracleză felul cum se pregătesc propagandistii pentru lecție, nu se ocupă de creația condițiilor materiale în vederea desfășurării în bune condiții a învățământului, nu coordonează activitatea politică din sectorul respectiv. Așa se explică faptul că la organizația de partid sudurămontaj de la Uzina de vagoane,

Agricole de Producție. Pentru studierea și însușirea ideilor și sarcinilor cuprinse în aceste documente au fost incluse în tematica învățământului de partid studierea cuvintării tovarășului Nicolae Ceaușescu la plenara Comitetului Central și a legilor votate de Marea Adunare Națională cu privire la investiții, contractele economice, certărești și documentele plenare ale Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție. În studiu și dezbatere, organizate pe aceste probleme au fost scoase în evidență direcțiile de dezvoltare ale economiei în 1970, principalele probleme ce se cer soluționate pentru creșterea eficienței economice, folosirea mai din plin a capacitaților de producție, a forței de muncă și a fondului de timp precum și problemele legate de organizarea pe un plan superior a activității de organizare și învățătură a producției și a muncii, reducerea consumului specific și în special economisirea materialului și a materialului lemnos.

Organizațile de partid de la uzinele „30 Decembrie”, „Teba”, Fabrica de mobilă, Uzina de strunguri, unele organizații de bază de la C.P.R. și altele au organizat consultări pentru a lămu și mai temelnic linile directoare ale planului pe 1970 și sarcinile organizațiilor de partid pentru îndeplinirea prevederilor planului.

O contribuție importantă la explicarea politicii interne și externe a partidului nostru aduce propaganda prin conferințe. Așa cum se arată în hotărîrea plenarei Comitetului Central al Partidului Comu-

nist Român din 10-18 decembrie 1969 cu privire la îmbunătățirea consultărilor și informării activului de partid, a comuniștilor și coloraților oameni ai muncii, comitetul municipal de partid a extins și diversificat în acest an de învățământ propaganda prin lecții și conferințe, cuprinzînd în sferă și oamenii de diferite profesii. Axata pe teme politice, sociale, filozofice și economice sau inspirate din întrebările unor grupuri de oameni ai muncii, conferințele susținute de specialiști, lectori ai Comitetului Central al Partidului Comunist Român, au imprințat un plus de dinamism activității de propagandă înmormântând oamenii lor și serie de probleme, îmbogățindu-le cunoștințele în cale mai diverse domenii. De asemenea, cu ajutorul consiliilor de partid, a celilalte organizații de partid, a celilalte activități de partid, se fac diferențe expunerile în organizațiiile de partid, în funcție de situația concretă din unitatea respectivă, pe teme de educație全民的, ale vîrstelor de partid în general.

Tinind seama de neajunsurile care mai există, de sarcinile care ne stau în față, este necesar ca membrii biroului comitetului municipal de partid, celilalte activități de partid, de stat și din economie să participe în mai mare măsură la propagarea politicilor partidului, la stabilirea unui dialog politic viu, continuu cu membrii de partid, cu ceilalți oameni ai muncii. În felul acesta întreaga activitate ideologică va contribui la mobilizarea activă a membrilor de partid, a tuturor oamenilor muncii la înălțarea conștiință a programului partidului nostru de înflorire multilaterală a patriei, la promovarea trăsăturilor politice și morale înaintate caracteristice omului societății socialistice.

Televiziune

Joi, 19 februarie

17.30 Deschiderea emisiunii. Emisiune în limba maghiară. 18.05 Film serial „Aventura în munți” (XII). 18.35 Multe și dulce și frumosă — emisiune de limba și literatură română. 19.00 Telefurnivalul de seară. 19.20 Interpreți îndrăgiți ai cîncealor transilvănean.

19.30 Prințul plan: scriitorul Francy Zoltan. 20.00 Reflector. 20.10 Anunțuri — publicitate. 20.15 Seara de teatru TV: „Cazul Pinhead”. 22.00 Telefurnivalul de noapte. 22.10 Reportaj filmat: Galajul și Campionatul mondial de hochei. 22.20 Cronica idiotă. 6 martie 1945—1970. 22.45 Recital Mirăndă Martino. 23.00 Inchiderea emisiunii.

Teatru

TEATRUL DE STAT „MITA-N SAC”: joi, 19 februarie, orele 19.30 (Ab. B), duminică, 22 februarie, orele 19.30 (Ab. C).

„IDOLUL SI ION ANAPO-DA”: sămbătă, 21 februarie (Ab. K), duminică, 22 februarie orele 15.30.

„MURESUL”: „Cind se arată cuvînău”. Orele: 10, 14, 16, 18, 19, 20.30.

STUDIO: „Sezon mort”. Orele: 11, 14.30, 17.30, 20.

VICTORIA: „Micii luptători”. Orele: 11, 14, 16, 18, 20.

TINERETULUI: „Winnetou în Valea Morții”. Orele: 11, 16, 18, 20.

PROGRESUL: „Mine cu briliante”. Orele: 17, 19.

SOLIDARITATE: „Vera Cruz”. Orele: 17, 19.

GRĂDÎȘTE: „Printul negru”. Orele: 17, 19.

LIPOTOVA: „Taina leului”.

INEU: „Profesioniști”.

CHIȘINEU CRIS: „Sherlock Holmes”.

NADLAC: „Fratele dr. Homer”.

CURTICI: „Un glont de pentru general”.

PINCOTA: „Aruncă banca în aer”.

RADNA: „La dolce vita”. Seria I, II.

SEBIS: „O cheală de o noapte”.

SINTANA: „Rio Bravo”.

PECICA: „Războul domnilor”.

SIRIA: „Omul care valora miliarde”.

BUTENI: „Călugărița și comisarul”.

VINGA: „Eroul de la Kong-Ly”.

PIRONEXPRES

La tragerea din 18 februarie și ieșit numerelor:

I. 16 22 19 36 17 18.

Fond de premii: 439.150 lei.

II. 16 21 40 9 27 12 43.

Fond de premii: 383.931 lei.

ÎMICĂ PUBLICITATE

VIND Skoda 1000 M.B. stare excepțională. Telefon 58-59.

Vîctoria economică

Să „curățim” indicatorul producție globală de tot balastul care îi reduce potentialul de indicator de plan

Dintre problemele care stau de la început în atenția cadrelor economice din întreprinderi, menținând actualitatea se renunță necesității imbunătățirii metodologiei de calcul a indicatorilor care caracterizează indeplinirea planului de producție.

Acest lucru este de mare importanță întrucât în practica actuală, caracterizarea activității întreprinderilor, determinarea productivității muncii, a fondului de salarii, a gradului întreprinderii etc., depind în mare măsură de stabilirea în mod just al conținutului economic al producției globale.

Deși și s-au adus o serie de îmbunătățiri, acest indicator prezintă în continuare o serie de vicii. Datorită includerii muncii trecute (materiale prime și materiale) în volumul producției globale, variația greutății specifice a acestuia deformă zaua de indeplinire a planului.

De plus, indicătoare de indeplinire a planului producției globale poate fi justificat (și în practică modificată) de către mai multe ori în ceea ce priveste artificiale a acestui indice prin executarea cu preșărire, în cadrul planului sau în afara lui, a celor sortimente care încorporează o cantitate mare de muncă trecută și, deci, care au o valoare mare în raport cu esfertul după ce intră în întreprinderă respectivă pentru producția lor.

În plus, unele întreprinderi îndreptă în producție determinată și valoarea materialelor a căror prelucrare a început, exagerindu-se astfel volumul producției globale prin cuprinderea muncii trecute către tot cheltuită în afara întreprinderii respective.

Indicătoare de indeplinire a planului producției globale mai poate fi influențat chiar în condițiile respectării cu strictete a sortimentului planificat, prin înlocuirea unor semifabricate pe care trebuie să le produc întreprinderile, cu semifabricate identice achiziționate de la alte unități sau invieră.

Si posibilități de valorificare există. Iată nuanță un exemplu. Dacă la fiecare decadă serviciul plan, în colaborare cu contabilitatea, ar analiza situația din întreprindere orientându-se după produsul net (producția globală — cheltuielile materiale) pot avea o orientare mult mai fundamentală asupra situației reale. Pomenindu-se la calculul celorlalți indicatori (productivitate, eficiență economică) pe baza produsului net pe sectoare și secții se poate depista exact aporțul fiecărei la rezultatele de ansamblu, locurile unde mai sunt rezerve. Putem vorbi și de utilitatea și posibilitatea aplicării unor analize factoriale de preț de cost, perioade, înainte de încheierea situației trimestriale care nu mai poate îndrepta nimic el doar concluzia: avem sau nu avem depășiri.

După cum am precizat, materialul de față a abordat aspectul teoretic al problemelor, fără exemplifică, tocmai pe considerentul că metodice și posibilitățile de trans-

„Nu de producție globală obținută prin unificarea artificială a circulației interne avem nevoie — ci de către mai multe producții, necesare satisfacerii nevoilor concrete ale economiei și conștiinței".

(Din cuvântarea tovarășului Nicolae Ceaușescu rostit la încheierea lucrărilor sedinței plenare a C.C. al P.C.R. din decembrie 1969).

din întreprinderi pot contracara această situație?

Necesitatea și posibilitatea acasăzării rezultă din insuși faptul că la nivel de întreprindere, pentru a se putea aprofia în mod obiectiv apărutul propriu-zis al forței de muncă existente, esfertul propriu, indicatorul producției globale trebuie „curățat” de o serie de influențe, de care am vorbit și care-l măresc artificial.

Nu înseamnă că oferim sugestia de a renunța la întocmirea esfertelor în viitor și a respectării metodologiei existente. Considerăm că paralel cu acestea să se întocmască lună de luna, decadă de decadă, studii și analize care să faciliteze posibilitatea aprecierii esfertului propriu, dependent de munca după ce intră în întreprinderă respectivă pentru producția lor.

Poacestă bază serviciile plan, organizarea muncii, contabilitatea pot să se transforme din simple servicii funcționale în instrumente de decizie pentru că, din păcate, salașii acestor servicii, majoritatea cu calificare superioară, depun pur și simplu o muncă funcționarească, deținând la unor evidențe, fără să pună în valoare capacitatea de concepție.

Si posibilități de valorificare există. Iată nuanță un exemplu. Dacă la fiecare decadă serviciul plan, în colaborare cu contabilitatea, ar analiza situația din întreprindere orientându-se după produsul net (producția globală — cheltuielile materiale) pot avea o orientare mult mai fundamentală asupra situației reale. Pomenindu-se la calculul celorlalți indicatori (productivitate, eficiență economică) pe baza produsului net pe sectoare și secții se poate depista exact aporțul fiecărei la rezultatele de ansamblu, locurile unde mai sunt rezerve. Putem vorbi și de utilitatea și posibilitatea aplicării unor analize factoriale de preț de cost, perioade, înainte de încheierea situației trimestriale care nu mai poate îndrepta nimic el doar concluzia: avem sau nu avem depășiri.

După cum am precizat, materialul de față a abordat aspectul teoretic al problemelor, fără exemplifică, tocmai pe considerentul că metodice și posibilitățile de trans-

Accent deosebit măsurilor de prevenire

Este de necontestat problematica majoră concernantă pe agenda de lucru a agriculturii noastre cooperativiste. Greutățile care au trebuit să invinse anul trecut, sarcini importante trasate prin documentele Congresului al X-lea al partidului lucrătorilor de pe ogare, vizând perspectiva anului 1970, atestă cu prisosință eforturile de-

a unei defecțiuni la sistemul de frinare, în pantă, mijlocul de tracțiune să răsturnat omul decedind pe loc. Nu mai este necesar să facem vreo investigație asupra modului în care s-a ajuns la această situație. Consiliul de conducere al cooperativelor respective nu a făcut nici o cheltuială pentru a preveni astfel de cazuri. Putem să urmărim cooperativul agricol din

vîrstă. Si din păcate tot la această unitate a fost accidentat mortal Andrei Kerestes în timp ce vola să lege singur un tau la jghiaburile de furajare.

Nu putem să treacă peste accidentele petrecute și la cooperativa agricolă din Tăuț, unde, de asemenea, un cooperativist și pierdut viața ca urmare a faptului că odihindu-se într-un vagon dormitor a-esta a luat foc de la sobă insuficientă asigurată, provocându-i arsuri de gradul trei.

Am apelat la aceste exemple pentru a scoate în evidență că de grave săi urmările trădirii cu înțelegere și răspunsul său la situație.

Am apelat la aceste exemple

Procedeu nou de nichelaj

In atelierul de nichelaj al Intreprinderii de ccazonice „Victoria” s-a terminat zilele trecute experimentarea unui procedeu nou de muncă. Este vorba de înlocuirea nichelajului mată cu nichelajul lucios să prin introducerea în baza a trei substanțe speciale. Procedeu prezintă ca avantaj economic eliminarea unor operații de lustruire și sporește productivitatea. Începând din luna februarie se vor nichela după noua metodă, toate carcusele metalice pentru ccazonice, iar de la 1 martie și alte reperă.

PROTECȚIA MUNCII ÎN AGRICULTURĂ

Pincota, orientându-ne după aceeași neajunsuri unitățile cooperative agricole nu sunt impresionante ca cifră. Dar sfînd vorba de oameni nu mai putem apela la astfel de comportări rigide, matematice, deși numărul zilelor de incapacitate de muncă aferente se apropiște de 500.

De aceea se recomandă ca Uniunea județeană a cooperativelor agricole, consiliile de conducere ale unităților, să desfășoare pe parcursul acestui an, începând de pe acum, o amplă muncă pe acest teren. Aceasta deoarece sunt încrezute că au fost stabilite într-o perioadă relativ scurtă. Dar nu există nici o scuză pentru neglijarea urmărilor măsuri de protecție a muncii, care, luate, ar fi creat posibilități de prevenire a accidentelor.

Si mai grav este faptul că la

alte unități, deși au fost luate măsuri, s-au înregistrat cazuri de accidente. Revenind la aceeași idee:

acestea pătuau și preventie. Oare decesul cooperatorului Ion Almăș, paznic la cooperativa „23 August” din Curtici nu putea fi prevenit?

Care lucru a făcut să se întâmple său? De la următoarele zile, în cadrul

zile

